

Imparè da sintì ligrèza (na esperiènza)

Al é bele cotan d'agn ch'i va n iade al mëis a ciafè na mëda che n'é nia buna da jì fora de ciasa, y vigni iade me damànera: "Ći t'à pa fat ultimamënter plü ligrèza?" Impröma me stentài da ti respogne. Spo ài metü man, denanche jì a la ciafè, da ponsè do ċi ch'i dō ti di. Y i m'intenō ch'al é n gröm de de beles cosses che me fajō ligrèza zënza ch'i ti ess dè pëis: incuntè na porsona, aldi ch'ara ti va indō bun a zacai, odēi n laür garatè, savēi che dōes porsones va indō a òna, la fortüna che zacai à albü, n rai de sorēdl do plōia, n salüt, n müs che m'à rit ados, sinti l'aiüt de Dî y süa presënza.

I à imparè da aprijè tan de momënc a chi ch'an po se confortè y che lascia indō ligrèza, dî alalungia.

Al me sa rî da odēi che chë mëda se desfanta ia plan plan, mo intratan m'ära mudé la vita. - Ara é stada n agno dl Signur che m'à incundé ligrèza.

Fora por antersis (autur sconesciü)

Jon n dé fora por antersis n'ài incuntè un; al me gnō imënt de l'avēi bele odü invalgó. Al à i ċialzà spizà y è vistì a fosch, bindebò elegant, la braia bela sferiada, le šamare da ares dojō, la ċiamēja blanċia cun n laċ de sēda sot al montun, na berba spizada, le ċiapel da zilinder y tla man na maza storta. Na porsona extra valēta y furba.

"Ćiodì pa te chisc versc, siur dotur, šegn dan Nadè?" l'ài damanè.

"Te chësc paisc da munt él ċiamó bel chît y insciō ài la pësc da ponsè do coch'i podess la tó šegn ala fin dl ann." à respognü le scior.

"Èise ċiamò cotan da fà, siur dotur, la jënt chilò fej ia sü ultimi scüf incër ċiasa y majun y s'arjigna ca ai santus?" m'à la coriosité impizé da damanè inant.

"Ponsede madër: - à le scior metü man da baié - Che Idî é nasciü pice y stlet te na ċianè, chësc é pō val' fora de ciorvel? Chilò mësson mëte la jënt a dubité.

Y spo la jënt, che dà na tria en chisc dis, se sēnta adöm, präia y va a dlijia, s'injöma pō ia mesa la vita. Chësc ne dess nia sozede!

Al é da jì a cumprè ite y rodè incërċh, la jënt mëss restè en movimënt ch'ara ne sciafies nia da palsè y jì te sè instëssa; ara se stess pa madër mal.

La jënt dess fà dassënn scincundes, ara à pō instëssa la fortüna tla man da partì fora; ara dess se desmentié da branéc do les scincundes de Dî.

Impede stè a ċiasa y te paisc, él da pié ia y se gode la bela natöra. Les ċianties da Nadè fora por i rondenì dess ester dadalt ch'al ne ti tomes nia ite ala jënt da stè adöm te familia y tla comunité y da ċiantè instëssa."

Spo m'âl dè dl edl, à ciamò n iade rodè la maza tl'aier, à tut jō le ċiapel da me saludé y s'un è stè. Al m'à parü ch'al èss albü dui zunfi sura la frunt ...

mo i ne sun pa sigü.

Nadè te familia

Chël Bel Dî armör

Armöre po avēi n significat dopl: Al s'armör chël che se mët sön tru. Al s'armör incè chël, a chël ch'al ti va val' a cör. I famëis s'armör de un y dl ater vers. La löm de Bètlehem y la parora dl agno armör sü cörs. Sü cörs va porsura, ai pëia ia te n gran movimënt, n movimënt che à metü man da mudé le monn. Se lasciunse armöre incè nos, junse impara?

I s'abinun y se metun dan dala ċianè dl Bambin o i se sentun incër mësa olach'i ùn impié na ċiandëra y metü na cōna cun le Bambin.

Tl inom dl Pere y dl Fi y dl Spirit Sant. Amen.

Gejù, i s'un metü sön tru.

y šegn te ciafunse te na ċianè, deache altró n'ël nia lerch por tè.

Ara sta a nos da te arjigné na lerch:

te nos instësc, te nosta vita, te nosc monn.

Da canche t'es nasciü a Bètlehem

nes é Chël Bel Dî gnü plü daimprò.

Sciöche bambin nes móstreste l'amur de to Pere por la jënt.

Sciöche pordicadù nes inviëieste tl rëgn dl cil.

Morin söla crusc präieste jō sön nos le pordonn y la salvëza.

Sciöche ressori testimoniëieste che to Pere é n Dî dla vita.

I te dijun dilan por la ċianè, la crusc y la ressourceziun.

I te dijun dilan por tūa vita. Šideste laldè por dagnora. Amen.

VAGNELE DLA NÖT SANTA

*Gejù vëgn concretamënter ite tla storia de nosta vita umana.
Al nasc tla poerté amesa la soferënza de chësc monn.
I pici y i püri devënta testimoni dles morvëies de Chël Bel Dî.*

¹En chi dis à l'imparadù Augustus dè fora l'edit
de scrì ite düc i abitané dl règn ti rodi dles cutes.

²Chësc sozedô por le pröm iade,
laôta canche Cuirinius ê governadù dla Siria.

³Vignun jô te súa cité a se lascè scrì ite.

⁴Insciö é inée jü Ujöp dala cité de Názaret tla Galilea
sö tla Iudea, tla cité de Davide chë à inom Bètlehem,
deach'al ê dla ciasa y dla descendënza de Davide.

⁵Al orô se lascè scrì ite
cun Maria, súa nücia, che aspetâ n möt.

⁶Canch'ai ê dailò,
él gnü por Maria le tēmp da stè de pert,

⁷y ara à metü al monn so fi, le prömnasciü.

Ara l'â infascè y l'â ponü te na cianê,
deache te ostaria ne n'êl degöna lerch por ëi.

⁸Te chi versc êl famëis che se tignî sö alaleria
y che vardâ de nôt sü pastorëc.

⁹A chisc ti él compari n agno dl Signur,
y la gloria dl Signur i à curi de lominus.

Ai s'â spordü dassënn y â na gran pôra,

¹⁰mo l'agno ti à dit:

No se temede,
ciarede, i ves incündi na gran ligrëza
che dess ester de döt le popul:

¹¹Incö ves él nasciü tla cité de Davide le Salvatur;
ël é le Messia, le Signur.

¹²Y chësc dess ester por os n sëgn:

I ciafarëis n viadù,
fat ia te fasces y ponü te na cianê.

¹³Y te n iade êl pro l'agno na gran schira dl cil,
che laldâ Idî y dijô:

¹⁴Gloria a Dî sö alalt tl cil,
y pêsc söla tera pro la jënt de súa grazia.

(2)

Lüca 2, 1–14

Ćiantia: Löm gnüda tl monn (SYN 99)

Löm gnüda tl monn, möt dan chël ch'i stun: ais pieté, Signur!

Dan êl le cil se storj, a d'êl la tera s'oj: ais pieté, oh Crist!

Lominus raiënt, re de döt le tēmp: ais pieté, Signur!

Supliches:

I periun por chi che incünda en chisc dis la buna noéla y por chi che l'alda,
ch'ai l'incündes y l'aldes cun ligrëza.

I periun por i governanc, dëidi ch'ai se dais da fâ por n monn plü iüst.

I periun do la pêsc olach'al é vera, dantadöt tla Tera Santa y ti staç incëria.

I periun por chë jënt che patësc por catastrofes, la fan, la meseria y maraties.

I periun por düc chi che ne sciafia nia da festejé Nadè te súa familia o che é susc.

I periun por chi che à pordü la ciasa sön Badia y por döt le paisc.

I periun por chës porsones che n'é nia plü chilò te nosc cërtil.

Cun les parores de Gejü periunse cun dōta nosta crëta:

Nosc Pere sö al cil ...

Ćiantia: Tēmp de grazia (L.S. 23) o Cristians ralegresse (SYN 108)

I periun do la benedisciun de Dî:

Idî te lasces festejé de beles festes da Nadè.

Al te dais pêsc y tria che te sides bun da tó sö la buna noéla de ligrëza.

Al te toles demez fistidi y tēmes y te dais speranza nöia.

Al te deures le cör por morvëia dl miraco de to Fi nasciü a Bètlehem.

Al mētes apost y varësces ci che t'as roviné y te condüjes ala reconziliaziun.

Al te dais ardimënt, fantasia y la orentè da ti lascè sinti Nadè inée ai atri.

Al restes pro tè cun la löm dla Nöt Santa inée ti dis scürs de túa vita.

Al te benedësces y te dais súa pêsc.

Y la benedisciun de Di onipotënt vëgnes jö sön tè y düc nos

tl inom dl Pere y dl Fi y dl Spirit Sant. Amen.

Ćiantia: Santa nôt (L.S. 25) o Stille Nacht (SYN 810)

Oraziun pro mēsa en Nadè

Gejü Crist, i sintiun na gran ligrëza por to nadè.

I te dijun dilan che t'es diventè un de nos.

Sideste nosc ghest pro chësc past da festa

y condüjesse adöm te to amur.

Dëuresse i edli por la meseria incër nos ia

y insëgnesse da parti.

A té le lalt y l'onur sëgn y dagnora. Amen.

(3)